

→ St. Jan Baptist en Koraal denken verder

Zorgbehoeften van leerlingen op het juiste moment beantwoorden

St. Jan Baptist is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in Kerkrade. Hier kunnen zeer moeilijk lerende kinderen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar zich binnen een aangepaste leeromgeving ontwikkelen op een manier die bij hen past. De school is gespecialiseerd in het omgaan met kinderen met autisme en een verstandelijke beperking. Tijdens een schooldag hebben veel van deze leerlingen extra ondersteuning nodig om op een doelmatige en vooral ook fijne manier deel te kunnen nemen aan het onderwijs. Sommige kinderen hebben behoefte aan structuur wanneer ze 's ochtends binnenkomen, andere zitten rond de pauze hoog in hun energie en

hebben baat bij iemand die hen helpt bij het reguleren van gedrag. En dan zijn er bijvoorbeeld nog kinderen die hulp nodig hebben bij eten, bij toiletbezoek of bij het omkleden tijdens de gymles. In verschillende klassen ondersteunen medewerkers van uiteenlopende zorginstellingen leerlingen op basis van een individuele beschikking. Omdat dit in de praktijk echter een komen en gaan van mensen betekent gedurende een schooldag, komt dit de rust in de klas vaak niet ten goede. Niet ideaal, voor de leerlingen, maar ook niet voor de leerkrachten. Hoe kunnen we dat anders organiseren? St. Jan Baptist ging samen met partner Koraal op zoek naar een antwoord.

→ Medewerkers van St. Jan Baptist en Koraal zijn erg enthousiast over doelgroeparrangementen.

Dat antwoord luistert naar de naam Doelgroeparrangement (DGA). Dit is een integraal programma voor specifieke groepen leerlingen, waarbij de leerkracht en een zorgmedewerker binnen en buiten de klas met elkaar samenwerken. Op basis van gelijkwaardigheid, waarbij beiden kennis en expertise uitwisselen. En met als onderlegger het ontwikkelplan van de leerling, dat uiteraard ook is afgestemd met de ouders. In plaats van verschillende zorgmedewerkers betekent dit dus één bekend gezicht in de klas. En dat heeft een aantal voordelen. Kinderen wennen veel sneller aan een zorgmedewerker die steeds in de buurt is, wat betekent dat je eenvoudiger een vertrouwensband kunt opbouwen. Omdat de zorgmedewerker er de hele dag aanwezig is, kun je meer op maat werken en de zorg bieden op het moment waarop de leerling daar ook écht behoefte aan heeft.

Rust

Samantha Beckx (leerkracht) en Maud Jetten (zorgondersteuner onderwijs Koraal) brengen het DGA sinds 1 maart in de praktijk in klas 1B. Wat zijn hun ervaringen tot nu toe? "Het is nu vooral een stuk rustiger in de klas", vertelt Samantha. "Omdat Maud in de buurt is, kan ik me veel meer concentreren op het overbrengen van de lesstof. Voor de 13

leerlingen is het prettig dat Maud er de hele dag is, omdat ze meteen ondersteuning kan bieden wanneer dat noodzakelijk is. Aan een groep, maar ook als een kind behoefte heeft aan individuele aandacht." Leerkracht en zorgondersteuner werken op deze manier samen om dezelfde doelen te bereiken. Maud licht toe: "Elke dag bespreken we wat er goed gaat en wat er anders kan. We werken met een globale planning, maar daar wijken we eigenlijk dagelijks van af, omdat we inspelen op wat er in de klas gebeurt. Uiteraard zodanig dat de behoefte van alle kinderen aan het einde van de dag is beantwoord. Zo kunnen we een stukje zorg op maat leveren." Het globale plan is afgestemd met een gedragswetenschapper van Koraal. Deze is één dag per week op school en is daarnaast op afroep beschikbaar.

Jayce: "Als het onrustig was in de klas, dan ging jij met de drukke kindjes weg zodat we weer goed konden werken."

Zorgondersteuning in de praktijk

In de klas van Samantha en Maud hebben de meeste leerlingen wat meer behoefte aan ondersteuning op sociaal-emotioneel gebied.

Samantha Beckx: "Het is nu vooral een stuk rustiger in de klas. Daardoor kan ik me veel meer concentreren op het overbrengen van de lesstof."

Maud Jetten: "We werken met een globale planning, maar daar wijken we dagelijks van af, omdat we inspelen op wat er in de klas gebeurt."

Hoe gaat dat er in de praktijk aan toe?

Maud: "In de klas is er bijvoorbeeld een groep van zes jongens. Ze trekken altijd met elkaar op, maar vroeger hadden ze elke pauze ruzie met elkaar en kwamen ze vervolgens stuiterend binnen. Nu nemen we ze even apart als ze terugkeren naar de klas en praten we over hoe het tijdens de pauze is gegaan. Als hulpmiddel voor die gesprekken hebben we onder andere een 'recept voor vriendschap' gemaakt. Daar staan vragen in als 'Wat betekent het eigenlijk als je vrienden van elkaar bent?' en 'Wat moet je doen om vrienden te blijven?' Een ander voorbeeld: een jongetje dat bij een instelling verblijft zit altijd hoog in zijn energie als hij hier 's ochtends binnenkomt. Dan ga ik altijd even met hem samenzitten voordat de schooldag begint. Hij maakt dan een tekening of we doen samen een spelletje. Dat laagdrempelige geeft mij de kans om een gesprek met hem aan te gaan, waardoor hij zijn verhaal kwijt kan en dat niet meer in de weg hoeft te staan in de klas."

Cheyenne: "Ik heb van jou geleerd dat ik niet mag slaan, geen tong moet uitsteken, niet mag schelden, moet delen en dat iedereen op zijn beurt moet wachten."

→ Sebastiaan en Sem spelen graag een potje tafelfoetbal nadat ze een hele tijd hebben opgelet in de klas.

School en zorg

"Sinds Maud fulltime aan de klas is verbonden zie je ook dat de lijntjes tussen school en zorg een stuk korter zijn geworden", vertelt Samantha. "Voor ouders is er toch een drempel om de stap te maken naar een zorginstelling als Koraal. Laatst kreeg ik tijdens een oudergesprek bijvoorbeeld de vraag of het mogelijk was om speltherapie aan te bieden aan een kind. Dit heb ik vervolgens met Maud besproken en omdat dit kon worden vormgegeven binnen het doelgroeparrangement, wordt de betreffende leerling nu ondersteund binnen een omgeving die hij al kent."

Afstemming en leren van elkaar

Samantha vertelt dat de samenwerking met Maud haar ook andere inzichten heeft gegeven: "We bedenken het samen, maar Maud heeft soms ideeën waar ik niet zo snel aan zou hebben gedacht. Als leerkracht is het heel fijn dat er ook nog iemand meekijkt vanuit een ander perspectief, zodat je ook de onderwijsbehoefte beter in kaart kunt brengen."

Maud vervolgt: "Andersom werkt het ook zo. Op deze manier geven we kennis en expertise aan elkaar door. En dat is alleen maar in het belang van de leerlingen." Samantha: "Met

→ De leerlingen van Klas 1B maakten samen met Maud dit recept voor vriendschap. Er konden stickers worden verdiend door de afspraken na te komen met als uiteindelijke beloning een picknick met de klas!

de afstemming zit het wel goed. Maud en ik hoeven elkaar nu maar aan te kijken en dan weten we allebei wat we bedoelen en wat er moet gebeuren. De leerlingen doen zo veel mogelijk zelfstandig. Maar als er hulp nodig is, dan springen we in."

Raf: "Ik ging altijd iets met jou alleen doen 's ochtends. Boekje lezen of een spelletje spelen. En soms praten over mama of de groep. Hier werd ik rustig van en dan kon ik daarna weer goed werken."

Proef

Tot nu toe werken vijf klassen van de St. Jan Baptist School met het DGA. Vooral nog op proef tot het einde van schooljaar 2021-2022. De eerste ervaringen zijn uiterst positief en daarom gaan St. Jan Baptist en Koraal de komende tijd bekijken of en hoe DGA ook in andere klassen kan worden aangeboden. Een mooie ontwikkeling, want dit betekent dat zometeen nog meer leerlingen kunnen profiteren van het extra stukje aandacht op maat dat DGA oplevert. ■

